

Torshälla stads nämnd

Yttrande över remiss av motion - Handlingsplan mot hedersförtryck

Förslag till beslut

Yttrandet antas och skickas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Motionen förklaras besvarad med Torshälla stads nämnds yttrande.

Följande bedömning görs av motionens 5 att-satser:

- Handlingsplaner, som omfattar hedersrelaterat hot och våld finns redan antagna.
- En lokal kartläggning bör ske inom ramen för ”Liv och hälsa-undersökningar” i samarbete med Landstinget Södermanland.
- Behovet av samverkansgrupp bör utredas, ett tydligt syfte, uppdrag och målsättning klargöras.
- Utbildningsinsatser för medarbetare pågår.
- Eskilstuna kommun kan på sin webbsida länka till befintliga hjälptelefoner för att bidra till sök- och nåbarheten.

Torshälla stads nämnd har tagit del av och ser stor vikt vid att de 6 förslag till åtgärder säkerställs, som finns i rapporten Elvahundra utifrån kartläggningen med enkäter och intervjuer genomförda i Stockholmsområdet.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har överlämnat Liberalernas motion - Handlingsplan mot hedersförtryck skriven av Stefan Kristic (L) och Helen Wretling (L) till Torshälla stads nämnd som en av sex nämnder med möjlighet att lämna yttrande. Yttrandet ska vara inlämnat den 26 oktober 2016.

Motionen beskriver bekämpandet av hedersförtryck, som en av vår tids viktigaste jämställdhetsfrågor.

Liberalerna yrkar därför

- Att Eskilstuna kommun inrättar en handlingsplan mot hedersförtryck
- Att kommunfullmäktige ger uppdrag åt Barn- och utbildningsförvaltningen att genomföra en kartläggning bland skolor för att se hur utbredd hederskulturen är bland unga
- Att kommunen inrättar en samverkansgrupp med representanter från berörda myndigheter och organisationer som ska verka mot hedersförtryck
- Att medarbetare inom berörda förvaltningar utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn

□ Att Eskilstuna kommun tar initiativ till att inleda ett samarbete med andra aktörer för att inrätta en hjälptelefon för unga som utsätts för hedersrelaterat förtryck

Syftet med åtgärderna är att öka engagemanget för frågan och skapa ett långsiktigt förebyggande arbete mot hederskulturen. En hänvisning finns även till rapporten Elvahundra (3 mars 2016) där föreningen Varken hora eller kuvad redovisar den kartläggning, som genomförts bland flickor och pojkar samt föräldrar i Stockholmsområdet. www.varkenhoraellerkuvad.se

Yttrande

Det kan konstateras att hedersrelaterat våld och förtryck är en form av våld i nära relationer. Våldet och förtrycket utövas i en nära relation där den våldsutsatta på olika sätt är beroende och känslomässigt bunden till förövaren eller förövarna. De flesta som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck är flickor, unga kvinnor och unga män. Även homo-, bi-, och transsexuella personer av båda könen drabbas. Det hedersrelaterade våldet och förtrycket kännetecknas av en mer kollektiv karaktär och har en större legitimitet hos inblandade i omgivningen. Utövandet av våldet är i större utsträckning en kollektiv handling med fler än en förövare inblandade.

När en person blir utsatt för våld i en nära relation påverkas och drabbas i synnerhet barn och syskon men även andra i familjens närhet.

Alla former av våld och förtryck är olagligt, det strider mot konventionen om mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Det finns av Sveriges riksdag antagna nationella mål för likabehandling och jämställdhet. Eskilstuna kommun har antagit lokala handlingsplaner till stöd för arbetet i nämnder och förvaltningar.

Frågan om specifikt hedersrelaterat våld och förtryck är viktig. Det är bra att den synliggörs men ett ”utmejslande” riskerar att bidra till ytterligare särskiljande i ”vi” och ”dom”, vilket i sig är diskriminerande.

Genom att problematiken är komplex har samråd skett mellan de förvaltningar vars nämnder är remissinstanser; Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Socialförvaltningen, Torshälla stads förvaltning och Vård- och omsorgsförvaltningen.

Torshälla stads nämnd anser att ingen ytterligare handlingsplan behöver upprättas för att uppnå syftet med motionen. De skrivningar är tillräckliga som finns i Eskilstuna – en fristad för kvinnor och På spaning efter jämställdhet (mål 5) ”*mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer ska bekämpas genom utbildningsinsatser, utveckling och kvalitetsäkrade metoder och arbetssätt till stöd och skydd för kvinnor som utsatts för våld. Insatser ska även ges till flickor och pojkar som upplever våld samt män som utövar våld.*” Kravet finns på att upprätta och följa upp likabehandlingsplaner i förskola och skola utifrån Skollag.

När det gäller motionärernas förslag att kartlägga hur utbredd hederskulturen är bland unga i Eskilstuna kommun vill nämnden hänvisa till den stora kartläggningen Elvahundra som föreningen Varken hora eller kuvad har genomfört bland 1100 ungdomar och ca 50 föräldrar. Med stor sannolikhet skulle resultaten från en

undersökning i Eskilstunas skolor likna de som redovisas i Elvahundra. Om en sådan kartläggning genomförs lokalt bör det vara en del av ”Liv och hälsa undersökningar” i samarbete med landstinget Sörmland.

Nämnden föreslår att yrkandet om att inrätta en samverkansgrupp, som ska verka mot hedersvåld och förtryck med representanter från berörda myndigheter och organisationer först utreds så att tydligt syfte, uppdrag och målsättning klargörs. Viktigt att en samverkansgrupps arbete är nära kopplat till övrigt kvinnofridsarbete i kommunen.

Motionärerna yrkar på att medarbetare inom berörda förvaltningar utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn om arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck. Förslaget går helt i linje med de mål som står i Eskilstuna – En FriStad för kvinnor och i På spaning efter jämställdheten. På kommunens Internportal finns en webbutbildning för all personal som heter Uppdrag motverka mäns våld mot kvinnor. I den tas ämnet hedersrelaterat våld och förtryck upp. Det ger bas-kunskaper, som kommunens medarbetare behöver för att kunna leva upp till de krav som ställs utifrån lagstiftning och handlingsplaner. En fördjupad utbildning för de yrkesgrupper och säkerställa rutiner för dem, som kommer i direkt kontakt med problematiken för att se och agera till stöd och skydd för utsatta kan vara motiverad.

Det sista yrkandet gäller att Eskilstuna kommun bör ta initiativet att inrätta en hjälptelefon. Här vill nämnden hänvisa till att det redan finns flera etablerade nationella hjälptelefoner som bemannas av kompetent personal. Som exempel kan nämnas; BRIS (Barnens Rätt I Samhället), GAPF (Glöm Aldrig Pela och Fadime), NCK (Nationellt Centrum för Kvinnofrid) och TRIS (Tjebers Rätt I Samhället). Det Eskilstuna kommun kan på sin webbsida länka till befintliga hjälptelefoner för att bidra till sök- och nåbarheten.

Nämnden har tagit del av och ser stor vikt vid att de förslag till åtgärder säkerställs som finns i rapporten Elvahundra utifrån kartläggningen som genomförts:

Handlingsplaner mot diskriminering hot och våld hederns namn i skolor, kommuner och nationellt

Vi föreslår att handlingsplaner alltid ska finnas på kommunal och nationell nivå samt på varje skola. Det är viktigt att poängtera att varje kommun har ett ansvar för att en plan upprättas och implementeras

Dra in bidrag till religiösa samfund som inte respekterar kvinnor, HBTQ-personer eller upprätthåller hedersnormer

Enligt vår undersökning har barn och ungdomarna en stark tilltro till religiösa samfund. De religiösa samfundens inflytande extra tydligt. Vi är medvetna om att det inte löser situationen att strypa bidragen men vi anser att det är en viktig markering att

göra det. Men det är väldigt viktigt att Staten inte bör skänka pengar till religiösa samfund som sysslar med demokratiomstörtande verksamhet. Det är viktigt att det civila samhället och religiösa samfund tar ansvar för barn och ungdomars rättigheter i samhället.

Efterlevnad av skollagen måste prioriteras

Det bör inte finnas undantag från exempelvis simundervisning, sex och samlevnad eller liknande. Lagen reglerar skolplikt och därför ska alla elever delta i obligatorisk undervisning. Om det finns ett pedagogiskt syfte kan vissa undantag göras (t.ex. tjejgrupper/killgrupper) . Men som regel ska ingen könsseparatistisk undervisning tillåtas. Skolan måste göra allt för att föräldrarna ska delta i föräldramötena

Avskaffa religiösa friskolor De religiösa friskolorna alltför ofta ignorerar gällande lagstiftning. Religiös fundamentalism frodas eftersom uppföljning och utvärdering av undervisningen är mycket bristfällig. Detta har upprepade gånger avslöjats bl.a. genom SvTs Dokument inifrån. Barns undervisning bör bygga på den modernaste vetenskapen och inte på tusenåriga ovetenskapliga skrifter. Det betyder inte att religionsfriheten begränsas utanför skolans område. VHEK förslår att avskaffa religiösa friskolor.

Kräv jämställdhetsplaner Alla föreningar, församlingar, trossamfund, idrottsföreningar och liknande som söker bidrag från kommunala, landstingskommunala eller statliga pengar ska kunna visa upp en jämställdhetsplan som de också efterlever i sin organisation.

Skolan ska vara en sekulariserad arena Integrera jämställdhetsundervisning i grundskolan, gymnasieskolan och SFI. Det är viktigt att det poängteras att jämställdhetsundervisning och undervisning i sexualkunskap ska integreras i undervisning på alla nivåer. Samhällsundervisningen räcker inte. Specifikt jämställdhetsarbete måste ske på alla utbildningsnivåer, speciellt brådskande i SFI.

Finansiering

Kostnader för utbildning och representation i en samverkansgrupp finns inte inom ramen för befintlig budget.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Att arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck bidrar till att både flickor och pojkar, kvinnor och män oavsett ålder, etnisk bakgrund, sexuell läggning och funktionsförmågor får förbättrade livsvillkor. Det skapar trygghet och förbättrar folkhälsan.

TORSHÄLLA STADS FÖRVALTNING

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 75

Remiss - Handlingsplan mot hedersförtryck (TSN/2016:118)

Beslut

Ärendet bereds och tas upp på arbetsutskottet den 27 september 2016 och för beslut på nämndens sammanträde den 12 oktober 2016.

Ärendebeskrivning

Stefan Krstic (L) och Helen Wretling (L) har den 9 maj 2016 lämnat in en motion – Handlingsplan mot hedersförtryck.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att Eskilstuna kommun inrättar en handlingsplan mot hedersförtryck
- Att kommunfullmäktige ger uppdrag åt barn- och utbildningsförvaltningen att genomföra en kartläggning bland skolor för att se hur utbredd hederskulturen är bland unga
- Att kommunen inrättar en samverkansgrupp med representanter från berörda myndigheter och organisationer som ska verka mot hedersförtryck
- Att medarbetare inom berörda förvaltningar utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn
- Att Eskilstuna kommun tar initiativ till att inleda ett samarbete med andra aktörer för att inrätta en hjälptelefon för unga som utsätts för hedersrelaterat förtryck

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

**Eskilstuna
kommun**

Kommunstyrelsen
Kommunledningskontoret

2016-06-22

KSKF/2016:345

1 (1)

Remiss från kommunstyrelsen

Motion - Handlingsplan mot hedersförtryck

Ärendet remitteras till er för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till kommunstyrelsen via LEX och på papper senast den 26 oktober 2016.

Remissinstanser

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Socialnämnden
Torshälla Stads nämnd
Vård- och omsorgsnämnden

Ansvarig handläggare på kommunledningskontoret

Marita Skog, utvecklingsdirektör

§ 140 Motion - Handlingsplan mot hedersförtryck (KSKF/2016:345)

Beslut

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Stefan Krstic (L) och Helen Wretling (L) har den 9 maj 2016 lämnat in en motion – Handlingsplan mot hedersförtryck.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att Eskilstuna kommun inrättar en handlingsplan mot hedersförtryck
- Att kommunfullmäktige ger uppdrag åt Barn- och utbildningsförvaltningen att genomföra en kartläggning bland skolor för att se hur utbredd hederskulturen är bland unga
- Att kommunen inrättar en samverkansgrupp med representanter från berörda myndigheter och organisationer som ska verka mot hedersförtryck
- Att medarbetare inom berörda förvaltningar utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn
- Att Eskilstuna kommun tar initiativ till att inleda ett samarbete med andra aktörer för att inrätta en hjälptelefon för unga som utsätts för hedersrelaterat förtryck

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

2016-05-09
Eskilstuna kommun
Kommunfullmäktige

Motion

Handlingsplan mot hedersförtryck

Det hedersrelaterade våldet- och förtrycket har sin bakgrund från en tid då det inte fanns nedskrivna lagar, polis eller en dömande makt. Istället låg det på brottsoffrets närstående att straffa förövaren. Patriarkatet har ofta varit det som fått hederskulturen att leva vidare där mannens skyldighet var att se till att de kvinnliga familjemedlemmarna uppförde sig.

Hedersförtrycket tar sig i olika uttryck, oftast grundat på kön och ålder. Det handlar exempelvis om hård socialkontroll från familj, släkte och även bekanta. Särskilt viktigt för hederskulturen är kvinnans sexualitet, där kyskhet blir det centrala mellan skam och heder inom släkten.

Nyligen presenterade föreningen Varken Hora eller Kuvad en rapport där 1 100 ungdomar mellan åldrarna 12 och 18 i segregerade Stockholmsförorter tillfrågades hur de upplever sin egen frihet (*Elvahundra - En studie om kartläggning av förekomsten av diskriminering och förtryck i hederns namn bland 1100 ungdomar och 50 tals föräldrar*).

Rapporten visar att 83 procent av tjejerna bara får ha tjejkompisar. 73 procent av tjejerna anger att de inte får vara ihop med en kille innan äktenskapet och 56 procent får inte delta i fritidsaktiviteter där också pojkar deltar. Mer än 70 procent av tjejerna säger att deras föräldrar inte tillåter att de har sex innan äktenskapet. Undersökningen visar även att majoriteten av tillfrågade pojkarna också är utsatta för hedersförtryck.

Advokaten Elisabeth Massi Fritz, som är målsägarbiträde i flera mål rörande mäns våld mot kvinnor, säger att det finns ett stort mörkertal där många av ungdomarna i undersökningen säkerligen blivit utsatta för hedersbrott. Brott som ofta går ut på tvång, hot, påtvingade äktenskap och grova kvinnofridskränkningar.

Eskilstuna skiljer sig inte ifrån övriga svenska städer. Även vi brottas med hedersförtryck. 2012 delade länsstyrelsen ut 120 000 kronor till organisationer med bas i Eskilstuna för att motverka hedersrelaterat förtryck.

Vi Liberaler anser att det behövs ett mer långsiktigt arbete och större engagemang för att arbeta förebyggande mot hederskulturen. Därför föreslår vi följande åtgärder för att lyfta hedersfrågorna i kommunen;

Vi vill att det genomförs en kartläggning i skolorna för att ta reda på hur utbrett hederskulturen är och få en uppskattning över hur många elever som lever hedersrelaterade liv.

Vi vill att Eskilstuna kommun inrättar en handlingsplan mot hedersrelaterat våld – och förtryck för att tydliggöra vilket ansvar kommunen har. På så sätt kan vi tackla problemen och rikta insatserna rätt till berörd personal i de kommunala förvaltningarna, ge dem utbildning för att öka kunskapen kring hedersrelaterat våld och skapa samsyn.

Vi anser även att kommunen behöver inrätta en samverkansgrupp från berörda myndigheter och organisationer som ska verka mot hedersförtryck. Eskilstuna bör ta initiativ tillsammans med andra aktörer att inrätta en hjälptelefon för unga som har utsatts för hedersrelaterat förtryck.

Att bekämpa hedersförtrycket är en av vår tids viktigaste jämställdhetsutmaningar. Ingen ung flicka eller pojke ska behöva bli utsatt för hedersförtryck – varken i Eskilstuna, Sverige eller världen. Det är dags att sätta stopp för hedersförtrycket som fråntar unga människor deras mest grundläggande mänskliga rättigheter och det är rätten att bestämma över sitt eget liv!

Liberalerna yrkar därför

- **Att Eskilstuna kommun inrättar en handlingsplan mot hedersförtryck**
- **Att kommunfullmäktige ger uppdrag åt Barn- och utbildningsförvaltningen att genomföra en kartläggning bland skolor för att se hur utbredd hederskulturen är bland unga**
- **Att kommunen inrättar en samverkansgrupp med representanter från berörda myndigheter och organisationer som ska verka mot hedersförtryck**
- **Att medarbetare inom berörda förvaltningar utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn**
- **Att Eskilstuna kommun tar initiativ till att inleda ett samarbete med andra aktörer för att inrätta en hjälptelefon för unga som utsätts för hedersrelaterat förtryck**

För Liberalerna

Stefan Krstic

Helen Wretling